

Julia Karczewska

**Nauczanie
języka polskiego
jako obcego,
czyli potrzeby ucznia
cudzoziemskiego**

*Świadomość tego,
że rozmawiając z Innym,
obcuje z kimś,
kto w tym samym momencie
**widzi świat odmiennie niż ja
i inaczej go rozumie,**
jest ważna w tworzeniu atmosfery
pozytywnego dialogu.*

Ryszard Kapuściński

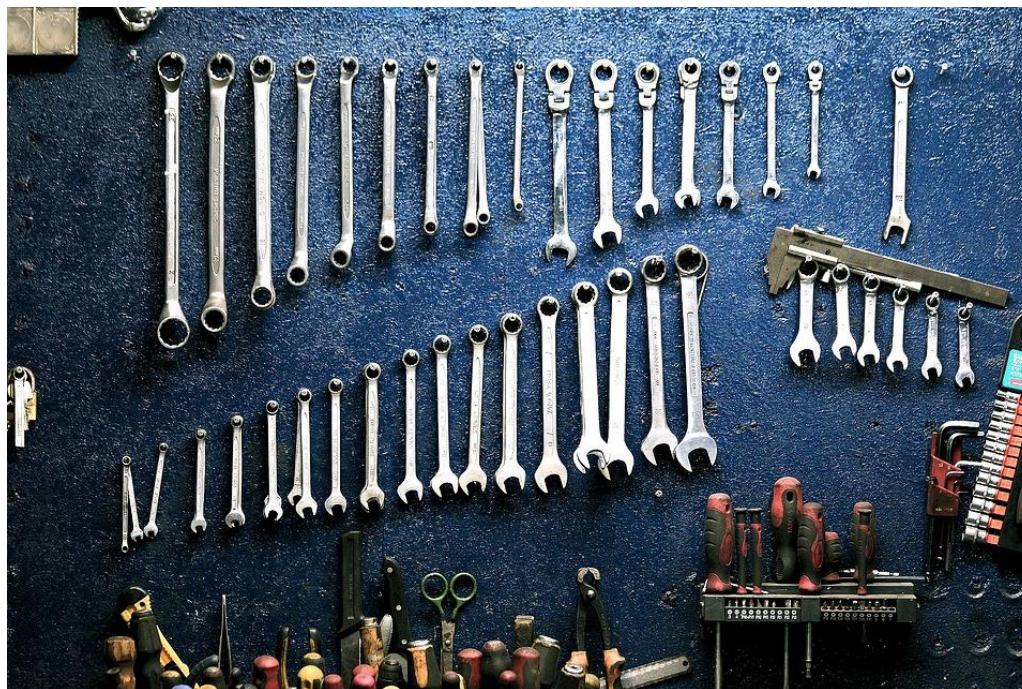
Raport Najwyższej Izby Kontroli
Pomoc społeczna dla uchodźców
(13.11.2015r., s.34):

Szkoły do których uczęszczały dzieci uchodźców realizujących IPI [Indywidualny Program Integracji] w jednostkach objętych kontrolą, w większości przypadków nie organizowały pomocy dla ucznia cudzoziemskiego, w formach przewidywanych w ustawie o systemie oświaty. Z wyjątkiem pięciu szkół w Białymstoku i jednej w Lublinie w szkołach nie zatrudniono asystentów nauczycieli dzieci cudzoziemskich. Dodatkowa nauka języka polskiego była zorganizowana na terenie trzech z jedenastu jednostek terytorialnych objętych kontrolą, a dodatkowe godziny wyrównawcze w jednej.

Kompetencje i umiejętności absolwenta
studiów z zakresu filologii polskiej
a **potrzeby dziecka cudzoziemskiego.**

Polonista nauczycielem
języka polskiego jako obcego?
Chemik biologiem?
Warsztat metodyczny
jako warunek **konieczny**.

**Studia z zakresu
glottodydaktyki polonistycznej -
specjalizacja uzupełniająca kwalifikacje
nauczyciela o umiejętność nauczania
języka polskiego jako obcego
lub jako drugiego.**

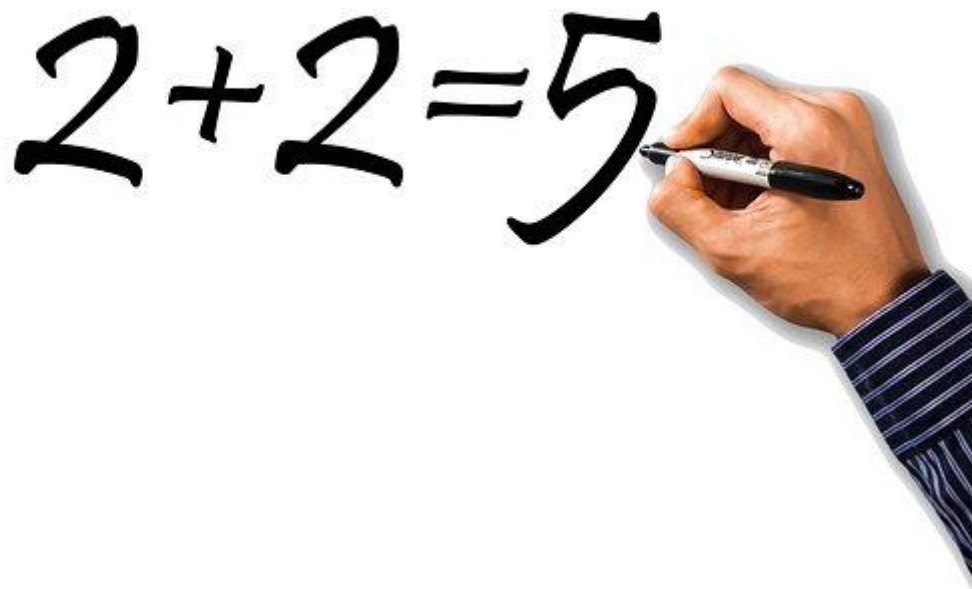
Trudna sytuacja -
uczeń potrafi porozumiewać się
jedynie w swoim języku ojczystym.
Przez jakiś czas pozostaje głuchy na to,
co do niego mówimy.

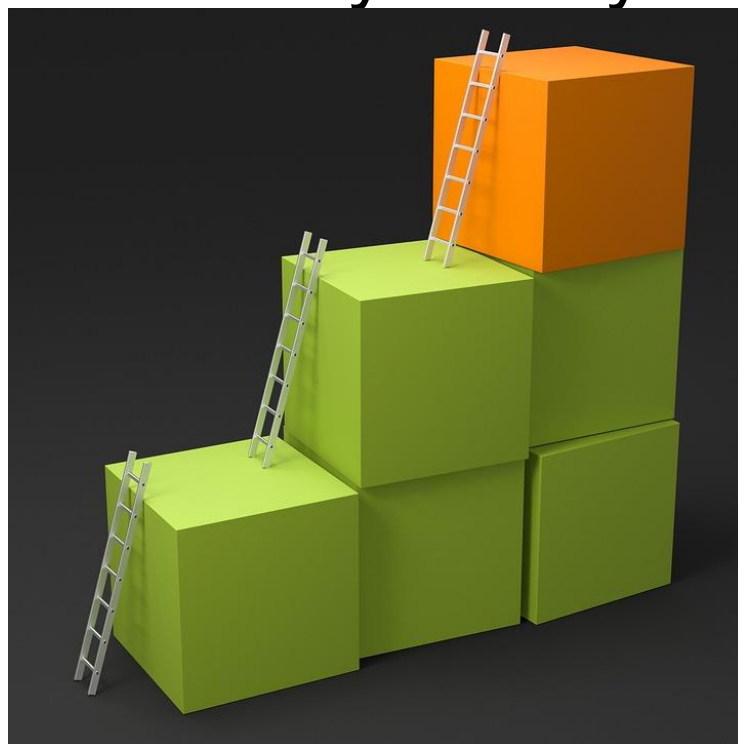
Najszybciej efekt dwujęzyczności może zostać osiągnięty przez uczniów, których język ojczysty należy do grupy **języków słowiańskich**.

Schemat lekcji języka polskiego,
“zagadanie”, metajęzyk,
uporczywe poprawianie,
czyli **największe błędy metodyczne**
nauczyciela języka polskiego jako obcego.

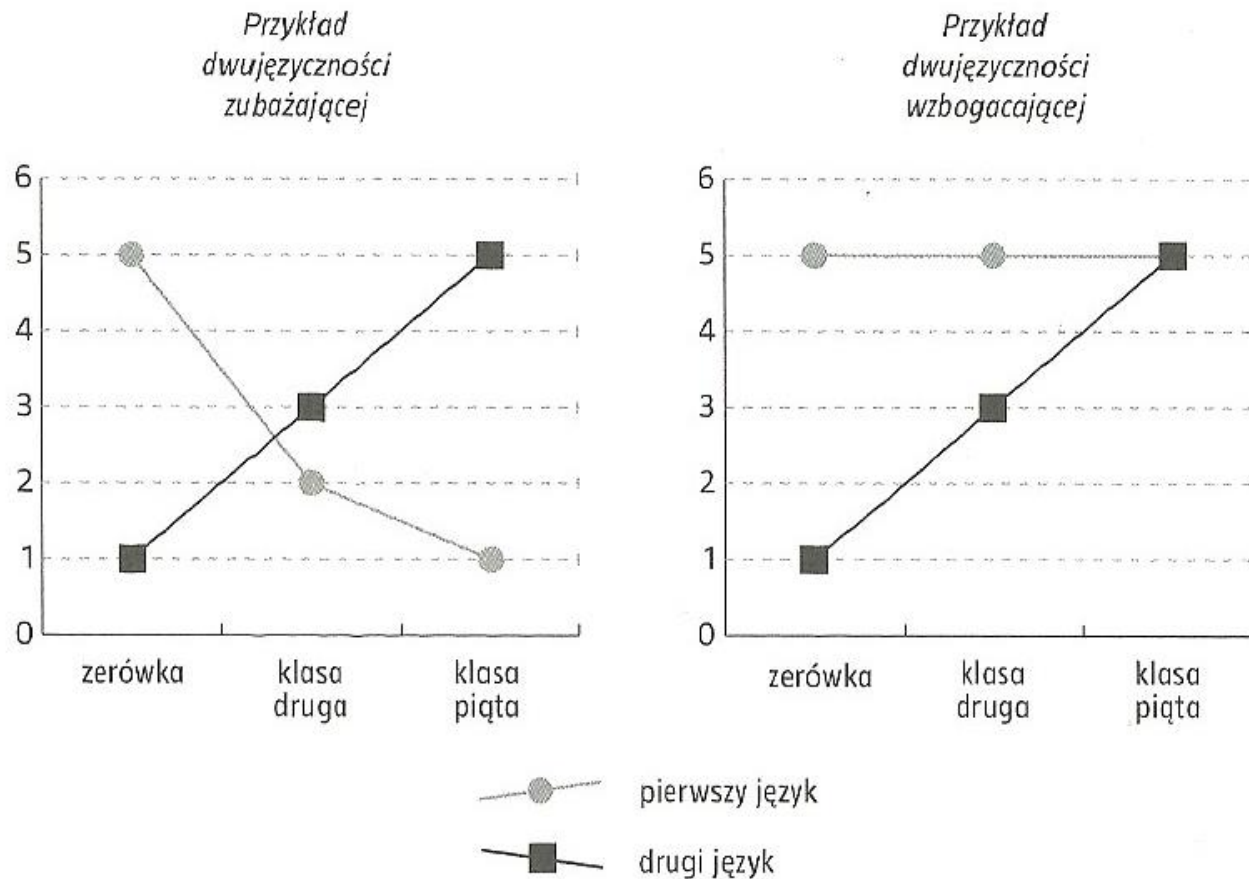

W zależności od powodu, dla którego rodzina ucznia przybyła do naszego kraju, jego **poziom motywacji wewnętrznej** do nauczenia się języka polskiego może być różny.

**Luka edukacyjna,
zespół stresu pourazowego -
wyzwania dla nauczyciela pracującego z
emigrantami politycznymi, uchodźcami.**

Rysunek 10. Dwujęzyczność zubażająca i wzbogacająca

Propozycje standaryzacji

Listy nauczycieli (np. na szczeblu gmin/powiatów), legitymujących się dyplomem ukończenia specjalizacji glottodydaktycznej. Baza byłaby przydatna dla dyrektorów placówek oświatowych, którzy mają potrzebę zatrudnienia takiego specjalisty.

Monitorowanie procesu funkcjonowania dzieci cudzoziemskich w placówkach oraz realizowanych form wsparcia (np. godz. wyrównawcze).

Szkolenia nie tylko dla nauczycieli jpjo, ale również nauczycieli przedmiotów w klasach wielokulturowych.

Zdalne sieci współpracy. Pozwolą na utrzymanie stałego kontaktu z mentorem metodycznym, z drugiej zaś umożliwią budowanie i rozwój społeczności osób stojących przed podobnym wyzwaniem zawodowym. Sieci te mogłyby być tworzone na poziomie poszczególnych województw/powiatów, co umożliwiłoby również spotkania ich członków. Technologie informacyjno-komunikacyjne w naturalny sposób wspierają rozwój zdalnych sieci współpracy, a tym samym umożliwiają dzielenie się doświadczeniem i dobrymi praktykami. Wspierają też zespołowe poszukiwanie skutecznych rozwiązań.

Upowszechnianie **konceptji, w której nauczyciel jpjo staje się liderem zespołu nauczycieli, pracującego z dzieckiem cudzoziemskim.**

Sukces dziecka cudzoziemskiego
w zakresie integracji
z polskim społeczeństwem
jest **wprost proporcjonalny**
do kompetencji i przygotowania
jego nauczycieli do tej roli.

W wystąpieniu wykorzystano fragmenty artykułu “Polonista glottodydaktykiem” (D. Gruza, J. Karczewska, A. Pabiańczyk).

Wykres “Dwujęzyczność zubażająca i wzbogacająca” [z:] B.Z.Pearson “Jak wychowywać dziecko dwujęzyczne”.

Grafiki:

<https://pixabay.com/pl/ksi%C4%85%C5%BCki-stron-ksi%C4%85%C5%BCki-rozbi%C5%82-odczyt-2241635/>

<https://pixabay.com/pl/klucze-warsztat-mechanik-narz%C4%99dzia-1380134/>

<https://pixabay.com/pl/konwencja-konferencja-spotkanie-1410870/>

<https://pixabay.com/pl/labirynt-roztw%C3%B3r-utracone-problemu-1804499/>

<https://pixabay.com/pl/witaj-bonjour-cze%C5%9B%C4%87-pozdrowienia-1502369/>

<https://pixabay.com/pl/ukraina-bander%C4%85-r%C4%99ka-pok%C3%B3j-643633/>

<https://pixabay.com/pl/bia%C5%82oru%C5%9B-bander%C4%85-r%C4%99ka-krajowych-992042/>

<https://pixabay.com/pl/rosja-bander%C4%85-r%C4%99ka-pok%C3%B3j-641553/>

<https://pixabay.com/pl/pomy%C5%82ka-b%C5%82%C4%85d-matematyka-1966460/>

<https://pixabay.com/pl/szczeble-kariery-kariera-2930441/>

<https://pixabay.com/pl/wojny-uchod%C5%B4cy-dzieci-pomoc-952967/>

<https://pixabay.com/pl/przygoda-wysoko%C5%9B%C4%87-rami%C4%99-pomoc-1807524/>

Migrant Info Point

Informacja i wsparcie dla cudzoziemców w Poznaniu

Fundacja Centrum Badań Migracyjnych

ul. Św. Marcin 78, pok. 421

Poznań

office@migrant.poznan.pl